

**Høringsnotat
vedr.
”Ny indsats mod asocial adfærd m.v.”**

Baggrund

Lovforslaget indeholder to hovedelementer, netværkssamråd og magtanvendelse.

Formålet med første del af lovforslaget er at ændre serviceloven, så der indføres en bestemmelse om *netværkssamråd*. Bestemmelsen er rettet mod unge, der har begået alvorlig kriminalitet. Netværkssamrådet er et møde mellem kommunen og den unge, familien, eventuelt relevante personer fra netværket og relevante fagpersoner, hvor der aftales en handleplan for, hvilke initiativer og handlepligter der kan hjælpe den unge på ret kurs igen.

Første del af lovforslaget er en udmøntning af initiativet ”Ny indsats mod asocial adfærd – Ansvar og Konsekvens”, som er en del af satspuljeaftalen for 2014-2017. Aftalen udmøntes således både ved nærværende lovforslag og ved igangsættelse af centrale initiativer og puljer.

Formålet med den anden del af lovforslaget er at foretage en række ændringer og præciseringer i reglerne om *magtanvendelse* overfor børn og unge.

Således er det for det første formålet med lovforslaget at rette i ordlyden af servicelovens § 123, stk. 1, så der ikke længere er en - ikke anvendt - hjemmel til at fiksere børn og unge.

Derudover foreslås det, at der skabes hjemmel til at unge over 18 år, der er anbragt på et anbringelsessted efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, som led i en strafferetlig afgørelse eller kendelse, bliver omfattet af reglerne om magtanvendelse over for børn og unge i serviceloven.

Endelig tydeliggøres det med lovforslaget, at undersøgelse af person og opholdsrum kan finde sted uden retskendelse, hvis betingelserne er opfyldt.

Høringsparter

Følgende organisationer har haft lovforslaget i høring, men *ikke afgivet høringssvar*: BUPL- Forbundet af Pædagoger og Klubfolk, Børn og Familier, Børnesagens Fællesråd, Den Danske Dommerforening, Danske Advokater, Dansk Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab, Dansk Psykiatrisk Selskab, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Psykologforening, Det Centrale Handicapråd, Fabu, Foreningen af Danske Døgninstitutioner, Foreningen af Socialchefer i Danmark, Foreningen af statsforvaltningsjurister, Kristelig Forening til Bistand for Børn og Unge, Landsforeningen Bopam, Landsforeningen af Aktive Bedsteforældre, Landsforeningen af ungdomsskoleledere, Læ-

rernes Centralorganisation, Plejefamiliernes Landsforening, Politiforbundet, Red Bar-net, TABUKA og Ungdommens Vel.

Der er modtaget høringssvar fra følgende organisationer, som *ikke har haft bemærkninger* til lovforslaget:

Børns Vilkår, Danmarks Lærerforening, Dommerfuldmægtigforeningen og Institut for Menneskerettigheder.

Følgende organisationer *har bemærkninger* til lovforslagets indhold:

Børne og kulturchefforeningen (BKF), Børnerådet (BR), Danske Handicaporganisationer (DH), Det Kriminalpræventive Råd (DKR), ForældreLANDSforeningen (FBU), Landsforeningen af opholdssteder, botilbud og skolebehandlingstilbud (LOS), Rådet for Socialt Udsatte, SSP-samrådet, Ungdomsringen, Aarhus Kommune, KL og Dansk Advokatsamfund/Advokatrådet. Socialpædagogernes Landsforbund forholder sig til gældende ret, men har ingen indvendinger mod lovforslaget.

Høringssvar

Generelt er lovforslaget blevet mødt med positive tilkendegivelser, særligt hvad angår netværkssamrådet. En række organisationer har bemærkninger til konkrete elementer i lovforslaget, hvilket adresseres nedenfor.

Netværkssamråd

1. Målgruppen

Ungdomsringen og *Det Kriminalpræventive Råd (DKR)* mener, at netværkssamråd også bør kunne anvendes over for unge, hvor der er mistanke om, at de er på vej ud i kriminalitet.

MBLISs svar: Lovforslaget retter sig mod unge hvor politiet har viden om, at der er begået alvorlig kriminalitet, og denne målgruppe ønskes fastholdt. De unge i 'gråzonen' er omfattet af forsøgsprojektet "Aftale om god opførsel", som også var en del af satspuljeaftalen for 2014, hvor kontakt mellem de sociale myndigheder, politi og familien systematiseres. Forslaget efterkommes derfor ikke.

BKF mener, at netværkssamrådet ikke vil have en effekt på unge, der som følge af deres kriminalitet idømmes en ungdomssanktion.

MBLISs svar: Ungdomssanktionen er et alternativ til traditionel ubetinget fængselsstraf for unge mellem 15 og 17 år, som begår alvorlig kriminalitet. Det er tale om en dom til en toårig struktureret og kontrolleret socialpædagogisk behandling. Der er således allerede et fast struktureret forløb for denne gruppe af unge, og på den baggrund er de ikke tænkt som værende en del af den primære målgruppe for netværkssamråd. MBLIS præciserer dette i lovforslagets bemærkninger.

KL mener, at unge, der er fyldt 18 år og er i efterværn, også bør omfattes af reglerne om netværkssamråd.

MBLISs svar: MBLIS mener ikke, at regler kan eller bør udvides til at omfatte de over 18-årige. Som 18-årig er man som hovedregel ikke længere omfattet af reglerne i serviceloven om udsatte børn og unge, efterværn er undtagelsen hertil. Ligeledes er de 18-årige i retssystemet at betragte som voksne, og de iværksatte strafferetslige sanktioner afspejler også dette. Det vil således kollidere med de øvrige indsatser. Forslaget efterkommes derfor ikke.

2. Deltagerkredsen

FBU mener, at vigtigheden af inddragelse af den unges netværk bør understreges yderligere, bl.a. ved at forpligte kommunen til en afsøgning af netværket for personer med positive indflydelse på den unge. *FBU* foreslår endvidere nogle sproglige justeringer af bemærkningsteksten om netværk, ungepålæg og sammenspil med de eksisterende regler.

MBLISs svar: *MBLIS* vurderer, at behovet for at afsøge den unges netværk er tilstrækkeligt beskrevet og reguleret i lovforslaget, da der ellers er risiko for en bureaukratisk proces i en situation, hvor der skal handles hurtigt og konsekvent. Forslaget efterkommes derfor ikke.

Forslagene til sproglige justeringer vurderes relevante og imødekommes i stort omfang.

Ungdomsringsen mener, at medarbejdere fra fritidsklubber bør kunne deltage på netværkssamrådet, når det er relevant for den unge.

MBLISs svar: *MBLIS* er enig heri og derfor er der også med lovforslaget mulighed for at 'relevante fagpersoner' kan deltage, hvilket også kan være klubmedarbejdere. Forslaget er således allerede adresseret i lovforslaget.

LOS mener, at det skal være muligt at undlade at indkalde forældremyndighedsindehaveren til netværksmødet og alene inddrage personer fra netværket.

MBLISs svar: *MBLIS* er enige i, at netværket ofte kan spille en stor rolle for de unge, hvorfor de også er nævnt. Det vurderes dog, at forældremyndighedsindehaveren også bør inddrages - ikke mindst fordi de i de fleste tilfælde juridisk skal samtykke til at iværksætte foranstaltninger og i nogle tilfælde selv deltage eller understøtte disse. Forslaget efterkommes derfor ikke.

Aarhus Kommune mener, at skolelærere m.fl. på skoler med mange udsatte unge vil få svært ved at deltage i netværksmøder og opfordrer til at det beskrives, hvordan det organiseres.

MBLISs svar: Lovforslagets økonomiske konsekvenser skal som vanlig forhandles med KL, og i den sammenhæng vil øget ressourceforbrug hos diverse fagpersoner også indgå. Herudover er det op til kommunerne at tilrettelægge medarbejderes arbejdsforhold, så loven kan overholdes. Forslaget efterkommes derfor ikke.

Udsatterådet mener, at det er vigtigt at myndighederne er opmærksomme på, om der er behov for en særlig socialpædagogisk indsats overfor familierne, da forældrene til de unge selv kan have sociale problemer.

MBLISs svar: *MBLIS* er enig i, at der kan være behov for en samlet indsats overfor familierne, hvilket er en del af baggrunden for at inddrage forældre og netværk i netværkssamrådet. Herudover vil kommunerne forsat være forpligtet til at foretage en børnefaglig undersøgelse, bl.a. med fokus på familieforhold, hvis det er relevant for den unge. På baggrund heraf kan der træffes afgørelse om at iværksætte relevante, sociale foranstaltninger, som kan være rettet mod hele familien. Forslaget er således allerede adresseret i lovforslaget.

DKR mener, at eventuelle mentorer også skal kunne deltage i netværkssamrådet.

MBLISs svar: MBLIS er enig i, at mentorer skal kunne deltage, hvilket også er dækket af lovforslagets bestemmelse om, at relevante fagpersoner og netværk kan deltage. Forslaget er således allerede adresseret i lovforslaget.

3. Selve netværkssamrådet

LOS mener, at det skal fremgå af lovbestemmelsen, at der skal kunne indkaldes til hyppigere netværksmøder, end lovforslaget lægger op til. *LOS* ønsker herudover tydeligere beskrivelse af samtykkekravene i forhold til deling af personfølsomme oplysninger.

MBLISs svar: MBLIS vurderer, at det er mest hensigtsmæssigt at afholde netværks-samråd med den unge én gang inden for en kortere periode, uanset om den unge igen begår alvorlig kriminalitet. Dette skyldes, at formålet blandt andet er at vise den unge, at de kriminelle handlinger afføder en reaktion. Denne pointe svækkes, hvis der afholdes adskillige netværkssamråd med den unge inden for en kortere periode på et år, da de unge så vil opleve netværkssamrådet som konsekvensløse.

Begår den unge kriminalitet igen, skal kommunen vurdere, om der er behov for at revidere den handleplan, der blev aftalt på netværkssamrådet. Kommunen er også forpligtet til at overveje, om andre foranstaltninger efter servicelovens kapitel 11 er relevante – eksempelvis en anbringelse uden for hjemmet for at flytte barnet eller den unge fra et kriminelt miljø. Kommune har dog fortsat mulighed for frivilligt at indkalde relevante personer til at drøfte indsatse overfor den unge, under forudsætning af at relevante samtykkekrav mv. overholdes. Forslaget efterkommes derfor ikke.

I forhold til samtykkekravet ved deling af personfølsomme oplysninger tydeliggøres dette i bemærkningerne.

Børnerådet mener, at en frist for indkaldelse til netværkssamrådet på 7 dage kan være for kort til at nå at motivere den unge og familien for at deltage.

DKR mener, at en frist for indkaldelse til netværkssamrådet på 7 dage kan være for kort til at nå at indkalde alle relevante netværkspersoner.

SSP-samrådet mener, at der kan være udfordringer i at koordinere netværkssamrådet med alle deltagere inden for 7 dage.

Herudover har *SSP-samrådet* nogle generelle bemærkninger vedrørende samspillet mellem retsvæsnet og de sociale myndigheder, som ikke direkte adresserer lovforslagets indhold.

MBLISs svar samlet: MBLIS mener at det er vigtigt, at der handles hurtigt på myndighedernes viden om, at den unge har begået alvorlig kriminalitet. Den unge skal opleve, at kriminaliteten har konsekvens og tages alvorligt. Samtidig er MBLIS opmærksom på behovet for at kunne nå at inddrage relevante parter. Mødet skal således indkaldes, men ikke afholdes, inden 7 dage. Dette giver mulighed for at koordinere og inddrage de relevante parter og finde en mødedato, der tilgodeser deltagerne. Forslaget imødekommes derfor ikke.

KL ønsker det tydeliggjort, om det er frivilligt at deltage i netværksmødet. *KL* ønsker endvidere samtykkeregler tydeliggjort.

KL ønsker herudover tydeliggjort, at afgørelseskompetencen i forhold til iværksættelse af foranstaltninger ikke ligger hos deltagerne på netværkssamrådet, men hos kommunalbestyrelsen. *KL* spørger endvidere til, hvordan det organisatorisk skal håndteres i forhold til deltagelse på netværkssamrådet, at nogle kommuner har adskilt sagsbehandling fra visitationen til foranstaltninger.

KL ønsker præciseret, hvorvidt der altid skal iværksættes en børnefaglig undersøgelse i forbindelse med handleplanen.

MBLISs svar: Hverken den unge, forældre eller netværk kan forpligtes til at deltage i netværkssamrådet, men kommunen er forpligtet til at overveje behovet for andre indsatser efter serviceloven, hvis den unge udebliver. Dette fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, men tydeliggørelsen yderligere. I forhold til samtykkekrav ved deling af personfølsomme oplysninger tydeliggøres dette i bemærkningerne.

I forhold til afgørelseskompetencen er MBLIS enig i, at den fortsat ligger kommunalbestyrelsen. Bestemmelsen er udtryk for et ønske om, at de relevante parter inddrages i processen, der leder frem til den formelle afgørelse. Dette præciseres i bemærkningerne til lovforslaget. I forhold til kommunernes organisation på området, er dette en lokal beslutning, som MBLIS ikke vil regulere fra centralt hold.

MBLIS ændrer ikke med lovforslaget på kriteriet for, hvornår der skal iværksættes en børnefaglig undersøgelse. Det vil således være en konkret vurdering i hver enkelt sag, hvorvidt der er grundlag herfor. Dette fremgår også af bemærkningerne til lovforslaget, men præciseres yderligere.

4. Handleplanen

Aarhus Kommune er bekymret for, at der kan opstå situationer, hvor den unge og familien ikke vil deltage i netværkssamrådet, og kommunen derfor ikke vil have en handleplan for indsatsen. Aarhus Kommune har herudover forslag til sproglige præciseringer.

MBLISs svar: Det er centralt, at den unge og familien frivilligt deltager i netværkssamrådet, så netværkssamrådet fører til tiltag, som den unge og familien selv aktivt støtter op om. Men vælger den unge og familien ikke at deltage i netværkssamrådet, vil kommunen skulle vurdere, om der er behov for særlig støtte efter serviceloven, herunder en børnefaglig undersøgelse, tilknyttet handleplan og indsatser. MBLIS efterkommer derfor ikke forslaget. Forslaget til sproglig præcisering i mødekommes.

DH mener, at der skal være en klar kompetence til at følge op på handleplanen, samt at den unge skal inddrages i udformningen heraf.

MBLISs svar: MBLIS er enige i vigtigheden af inddragelse af den unge, hvilket også understreges af, at den unge deltager på netværkssamrådet, hvor den videre indsats drøftes. I forhold til opfølgning gælder det allerede i dag og fremover, at kommunen er forpligtet til at sikre at de unge, som måtte have behov for særlig støtte, får den relevante støtte på baggrund af opdateret viden om deres aktuelle situation. Forslaget vurderes således allerede at være omfattet af gældende lovgivning.

KL mener, at formuleringer om løbende opfølgning på den iværksatte indsats er uklare. *KL* mener endvidere, at det er uklart, hvad deltagerne i netværksmødet kan forpligtes til af handlepligten.

MBLISs svar: Formuleringer om opfølgning præciseres. Der kan ikke indgås juridisk bindende aftaler med eksempelvis netværk på mødet eller gennem handleplanen. Dette præciseres i bemærkningerne til lovforslaget.

5. Øvrige satsinitiativer

Enkelte organisationer kommer med bemærkninger til de øvrige initiativer, der udspringer af satspuljeaftalen for 2014 og ”Ny indsats rettet mod asocial adfærd”, som er

beskrevet i lovforslagets almindelige bemærkninger. Disse projekter indgår dog ikke i selve lovforslaget, og bemærkningerne adresseres derfor ikke her, men tages i relevant omfang med i MBLISs videre arbejde på området.

Magtanvendelse

LOS mener, at magtanvendelsesreglerne skal kunne anvendes i forhold til unge, der er fyldt 18 år og som er i efterværn på et anbringelsessted.

Børnerådet opfordrer til, at der er fokus på, hvordan unge i efterværn er stillet i forhold til magtanvendelsesreglerne.

MBLISs svar: MBLIS vurderer, at det ikke er hensigtsmæssigt, at unge, der er fyldt 18 år og dermed har samtykket til opholdet på anbringelsesstedet som led i efterværn, omfattes af regler om magtanvendelse. De unge opholder sig frivillig på anbringelsesstedet, og det vurderes derfor ikke formålstjenligt, at der kan foretages tvangsmæssige indgreb overfor dem. Forslaget efterkommes derfor ikke.

KL ønsker, at det præciseres, hvilken type beslutning det er, hvis en leder af et opholdssted uden retskendelse beslutter at undersøge den unges person eller opholdsrum uden retskendelse, eksempelvis hvorvidt beslutningen kan påklages.

MBLISs svar: Da der alene er tale om en præcisering af, at beslutningen kan træffes uden retskendelse, og da ændringen ikke har indholdsmæssig betydning for bestemmelsens anvendelse i dag, vil der ikke ske yderligere præcisering i lovbestemmelsen. En beslutning om at undersøge børn og unges person eller opholdsrum kan ikke påklages. Denne problemstilling vil blive taget op i magtanvendelsesudvalget.

Advokatsamfundet/Advokatrådet og SL beskriver deres forståelse af de nuværende og foreslåede regler om magtanvendelse, men har ikke egentlige bemærkninger til de foreslåede ændringer.

DH og DKR har en række bemærkninger til magtanvendelsesområdet generelt. Bemærkningerne vedrører ikke direkte de ændringer, der foretages med lovforslaget og adresseres derfor ikke her, men tages i relevant omfang med i MBLISs videre arbejde på området.